

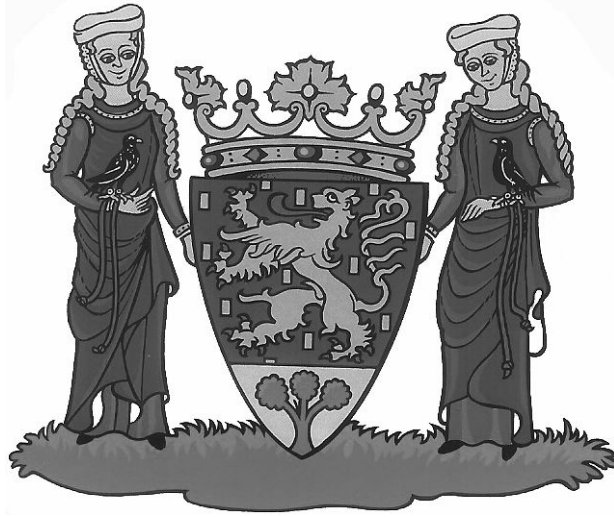
Susteren weerspiegeld

Zoa zagte ze in Zöstere ...

Susteren weerspiegeld

Zoa zagte ze in Zöstere ...

Deil 1
Zöstere, november 2010

Fieërtig jaor Vereniging van Natuurvrunj – Ad Feijen	3
De auw kirk – Piet Zits	4
Herfsdaag – Piet Zits	5
Die sjoan moderstaal – Sjeng Sanders.....	6
’t Is good te gaon! – Willem Sangers, pater O.S.C.....	7
Wo de waeg zich snieje. – Sef Schulpen.....	8
Lenard van de Sjmeed – Piet Zits.....	9
Kroedwösgebed – Annie Schreuders-Derks	10
Hawwe ze ós toch mer (bie) Belsj gelaote ! – Loek Storken.....	11
Vreugjaor! – Jo Dullens.....	12
De auvermenkes van de Koppelberg – Sjeng Huskens.....	13
Noadkrieët – Lou Delsen	14
Leedje veur pater Sangers –Piet en Evert Zits	15
’t Hieëresjträtje – Wiro Claessen.....	17
Waat is det? – M. OPhelders-Hellebrekers	18
De begien op ’t kirkplein – Josef Peters	19
Kebuiterkes – Ad van Mierlo	20
Wëntjer – Jean Dewaide.....	21
Kefeekal en sjtómme wauwel – Alois Huizinga	22
Es de mam krank is – Angelique Heijnen	23
Awwere – Loek Storken.....	24
Kruutske – Luc Beerens	25
Daoróm – Bas van Neer	26
Van alles get – Wiro Claessen.....	27
Naard – Sjeng Sanders	28
Paosjaoterdig- M. Ophelders-Hellebrekers	30
Pesjtoar-Daeke Tijssen – Josef Peters	31
Nostalgie – Lou DElsen	32
Op de kneen – Sef Schulpen	34
Deerkes – Ad van Mierlo	35
Advent – Jean Dewaide	36
Ein wunjerke – Annie Schreuders-Derks	37
Kefeekal en sjtómme wauwel – Alois Huizinga	38
Want leef is mie landj mich ummer gebleve – Loek Storken	39
De zieëmeermin – Hank Schulpen.....	40
Freude – Jo Dullens.....	43
Auw name – Evert Zits.....	44
’n Zösters leedje – Henk Steijvers.....	46
De Majoor – Angelique Heijnen	47
Vrijheid – Piet Zits.....	48

Fieërtig jaor Vereniging van Natuurvrunj

Natura Artis Magistra- De Natuur is de Leermeesteres van de Kunst.

Dit sjreef ich in 1995 bie het viefentwintigjaorig besjtaon in het programma-beukske det heuërde bie de tentoansjtèlling “Cultura Suestra” die in Vastrada door ós wórd georganiseerd en die het werk van vief Zösterse professionele kunstnieërs leet zien.

Kunst woor al in d’n tied van keuning Swentibold in Suestra ein begrip. In het heiligdomsvaartsjpel, det jeder zeve jaor opgeveurd wurdt, zaet keuning Swentibold: ”Zo heeft de kunst van Siginand haar roem en ik prijs mij gelukkig, koning te zijn van zulk een kunstenaar. Met zulke kunstenaars gaat het rijk een tijd van bloei tegemoet”.

Es dees weurd profetisch zeen, guljdt dit ouch veur het Zösteres van noew.

Weer viere dit jaor oos fieërtig jaorig besjtaon en wille dit fieës ouch viere ónger “Natura Artis Magistra” mer den mit “Zösterse Kunst”.

Es besjtuur höbbe weer besjlaote óm ein beukske oet te gaeve mit gedichskes en vertélselkes, oetgedach en op pepier gezat door Zösterse luuj en al eder opgenómme in oos blaad “De Heemklank”.

Dit beukske höb geer noew veur uch ligke en weer haope det geer mènning kerteerke hie mit ként doorbrènge.

Missjien is det laeze veur uch eine dūjke in de rögk om ouch èns te perbere get op pepier te zètte en ós te sjture.

Om eder lid bie dit jubileum in ein fieëstelikke sjtömming te brènge, is besjlaote, óm uch dit beukske veur niks aan te beeje.

Fieërtig jaor Vereniging van Natuurvrienden is ein momènt om achteroet te kieke en vas te sjtèlle det weer same de aafgeloupe jaore mènning ougenblik höbbe belaeft, wo mit plezeer euver ként waere geklasjeneerd, ouch al ging ‘t neet altied avapääor.

Ich haop det oos club zeker tót bie ‘t viefdigjaorig besjtaon moog greuje en bleuje en ich bedank ederein, dae of die zich in de aafgeloupe jaore haet ingezet veur oos vereniging.

Zösteres, oktober 2010

Ad Feijen

veurzitter

De auw kirk

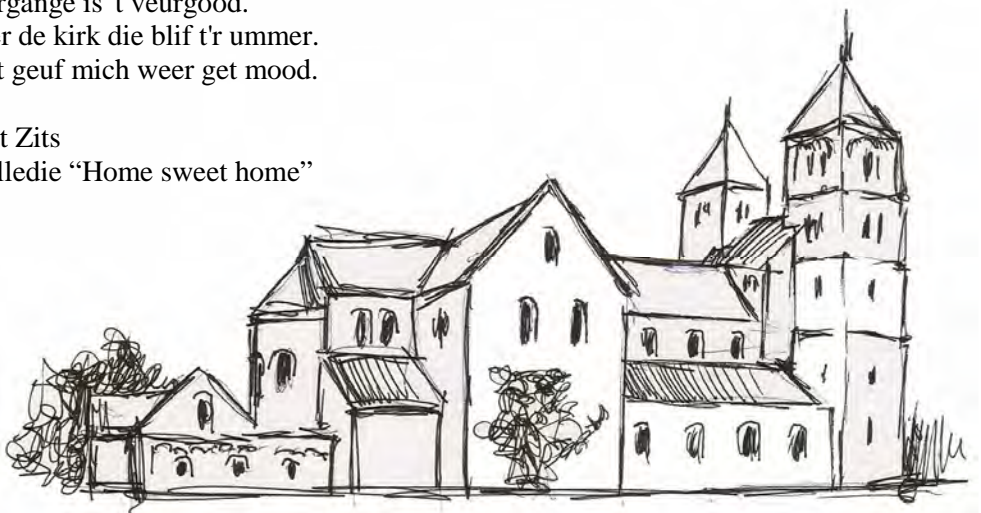
Weer heuërde es kènjer
‘t ieëwen-auwd verhaol.
Van 'ne keuning en van heilige.
W'r kende ze allemaol.
Róndj de kirk wo weer sjeelde,
dao woor zoaväöl gebeurd.
W'r höbbe, wie klein w'r wore,
get van ieëwigheid gesjpeurd . . .

refrein: Sjoan tores, zoa vertroewd.
De kirk van 't auwd Suestra.
Gein klok haet zoa geloed!

Waat is vääöl verangerd
in mich en róndj die kirk.
Op mich en op de moere,
haet leid en tied gewirk.
Vääöl druime zeen vervlaoge
Vergange mit de wèndj.
Mer ein dèngk is gebleve:
die herinnering es kèndj.

Es ich auwd bön gewore
Kóm ich nao Zöstere trök.
Róndj de kirk zal ich zjwerve
op zeuk nao 'n auwd gelök.
Ich zal 't neet mieë vènje.
Vergange is 't veurgood.
Mer de kirk die blif t'r ummer.
Det geuf mich weer get mood.

Piet Zits
Milledie "Home sweet home"

Herfsdaag

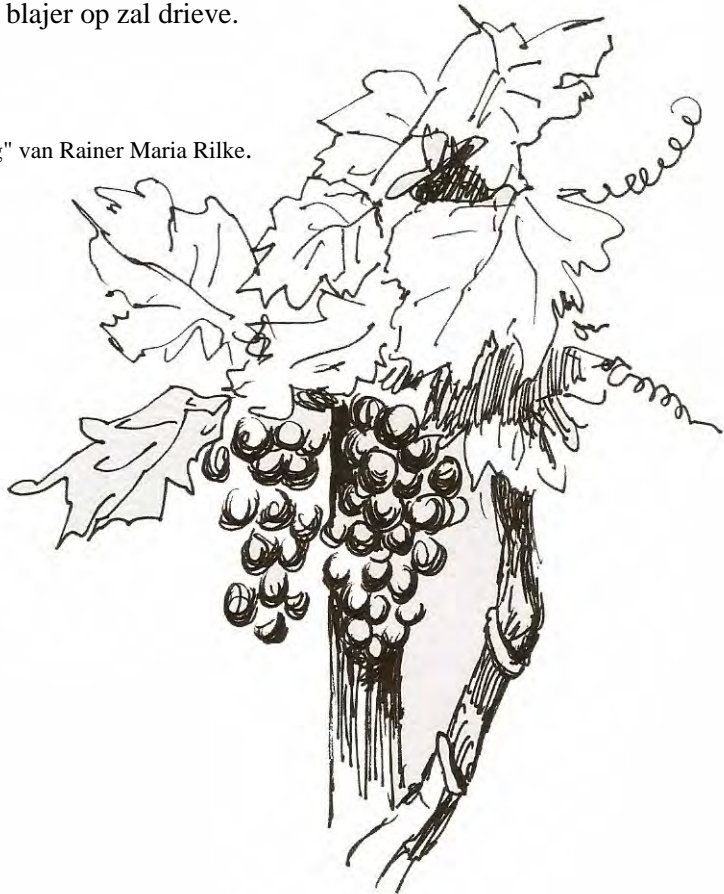
Hieër, 't is tied; de groate zomer is veurbie.
Lègk diene sjeem noe op de zónnewiezers
en op de veljer laot de wèndj mer vrie.

Bevae1 de lètste vröchte vol te zeen,
gaef hun nog twieë doorzónde daag,
brèng ze pòs volle riephheid, Hiëer, en jaag
de lètste zeutheid in de zjwaore wien.

Wae noe gein hoes haet, boewt zich noaajts mieë ein;
wae noe allein is, zal 't hieël lang blieve,
zal wake, laeze en lang breve sjrieve,
zal door alleije gaon, gejaag, allein,
terwiel de wèndj de blajer op zal drieve.

Piet Zits

vertaling van "Herbsttag" van Rainer Maria Rilke.

Die sjoan moderstaal

In miene jónge tied woor ich vol van 't ideaal
van mien sjoan moderstaal.
Mer op 'n nach
is mich det ideaal
aant wankele gebrach:
Wie ich om 'n oer of drie
euver de sjtraot laveerde
en aan oos hoes arriveerde
heuërde ich 'n vinster aope gaon.
Wie aan de gróndj genaegeld bleef ich sjtaon
Want ich heuërde mien moders taal
En ich sjtóng dao veur sjendaal
wie ze zag (en bepaold neet zach:)
"Sjtraotverke, maak tich inne!!!

G'r mó't mich mer vergaeve
Mer die sjoan moderstaal veel mich taege.

Sjeng Sanders

't Is good te gaon!

't Is good te gaon
went d'n aovendj is gevalle
en ein late zón zich spegeltj
in de Maas.
Me haet bieein gezaete,
óm mit z'n vrunj te kalle
äöver d'n daag, dae toch zoa
werm en zoa sjoan weer waas.
En ónverwach kump in de nach
d'n Hieër, dae zach Zien handj
dich oppe sjouwer liktj en spriktj:
Kóm waarde vrun dj,
weer mótte gaon, 't is good gewaes
ich bön kóntent: al waatste deeds
woor good gedaon
ich num dich mit nao 't sjoonste fieës.

Willem Sangers, pater O.S.C.

Wo de waeg zich snieje.

Wo de waeg zich snieje
Stuit ein veldjkruuts det in stein
Weergeuf Jesus lieje
Dae dao hungk zoa gans allein

Groate sterke lènje
Besjötte mit hun laoverdaak
Weite neet te vènje
Omdet 't lieje hun neet raak

Veugelkes die zènge
Kieke nao waat lieje hèt
Bleumkes die óntsprènge
Kieke mit, mer nemes wèt

Door de luu verlaote
Gans allein, miskènd, bedreuf
Stuit 't kruuts gelaote
Omdet nemes get óm lieje geuf

Sef Schulpen.

Lenard van de Sjmeed

Zoa gaw d'n daag kump in de lóch
is Lenard oppe sjtraot;
Vreug op, neet wirke en vreug nao bed,
det is ziene bèste raod!
Hae taffelt röstig door 't dörp,
hae haet neet vööl van die;
toch pitsj t'r zich nog hie of dao
'n Sjiedemmerke of drie!

Van pólletik wèt t'r alles aaf,
dem maakste niks mieë wies;
hae is al minstus tachtig jaor,
hae is veur niks neet gries.
Mer vraog dae Lenard neet teväöl;
want, bös te erm of riek;
Hae zaet 't tich in die gezich
en hae haet ouch nog geliek.

Piet Zits.

Kunstenaar: Evert Zits
Initiatiefnemer: Sjeng Custers

Kroedwösjgebed:

Slevruike, kiek, ich kóm de Kroedwösj brènge
En uch ter ieër, get baeje en get zènge
Det maak uch haopelik weer ein bietsjke blie
Weer zeumerde good, van alles zit der bie.

Weer höbbe Reinvaart taenge jich en wurm en hómmele,
Ouch heks en duuvel vènje 't eine klómmele,
Weer höbbe Roaze in ós häöfke sjtaon
En haope det die sjtieëds good blieve gaon.

Veur 't aldaags broad get Terf en ouch get Kaore
Get Mintha taenge sjnóttelbel en blaore
Eine Notetak derbie is ouch neet sjlech
Dae hilt ós mögk en óngesiefer weg.

Aels jeug den duuvel weg wie weer det haope
En bie de weeg kan 't kiendje baeter sjlaope
Get Kamille veur de krenkdes van aldaag
De Witte Reinvaart veur de pien in kop of maag.

De Droeve zeen veur de gooie kantj van 't laeve
Ich drènk gaer wien, kènt geer mich det vergaewe
Get Geitebaard kump ein hoesevrouw sjtieëds van pas
Det zörg veur eine frisje lieveskas

Ich höb ein reip van Sjolkesjtóf gevónje
Dao höb ich alles mit bieein gebónje
Ouch dījde ich nog flot ein Goudsbloom drin
Veur mien sjoanheid want, ich bön eine greuëtsje pin.

Slevrouw, weer haope det geer uch blif meuje
En det geer zörg det 't ummer zoa moog greuje
Kóm zaegen noe dae sjoane Kroedwösjpoes
Den gaon weer good besjermpe veur ein gans jaor weer nao hoese

Annie Schreuders Derks

Hawwe ze ós toch mer (bie) Belsj gelaote !

Neet allein mit wanjele, mer ouch zoa kómme w'r nogal vööl op 't Belsj. Echte Hollenjers zègke den ónmiddelik : "Jao, det zal waal, dao is de benzien en den drank vööl goodkouper"! "Zelfs de maedjes", zègke ze . En ein adreske wo d'n Trappis neet te duur is, zulle w'r oeteraard neet óngemerkt veurbie laote gaon ! Toch is det 't neet (allein) ! Volges mich höbbe vööl Limburgers toch altied noch "Belsj blood in de gene !" Of "Belsje gene in 't blood !" Det haet get mit geveul te make. Op 't Belsj veul ich mich vööl mieë op mien gemaak es baove de groate riviere, doe kumps d'r vööl mekkeliker en vööl gemoedeliker mit de luuj aan de kal, 't is allemaol neet drek zoa serieus en minder agressief, en esse eine gekke sjaag probeers te make, wurdt dae ouch drek zoa opgevat wie d'r bedoeld woor.

Esse in Holland zoa èns get langs de naas weg zaes, den wurdt dao meestal drek get achter gezeuk en is de achterdoch gewèk. Ze höbbe dich den op tsoeg en weite neet good wat ze van dich mótte dènke. Ze veule zich vrie gaw in de z... gezat of in 't kruuts getas, óm 't mer èns in 't plat Limburgs te zègke.

Ouch 't Belsje taaltje, oet welk deil van Vlaandere 't ouch kump, sjtèlt dich drek op dien gemaak en maak desse dich thoesveuls. Zelfs esse 't op 't ieëste moment nog neet drek gans versjtuis. 't Is net wie plat Brabants zoa bietje de taal van "ons moeke". De Belsje taal, 't Vlaams, is neet allein "een wonderschone taal" (zie Guido Gezelle), mer de Vlaminge höbbe ouch ein geweldig geveul óm get sjoan en op ein ech eige Vlaamse maneer te zègke. Ze höbbe 't Nederlands vööl riever gemaak.

Zoa lepe w'r ós èns oet bie ein Belsj "madammeke" mit ein klein "maedske" aan de handj, det vreselik sjtóng te bääke, en de mam kreeg 't kèndj mer neet sjtil. Eine vruntjelike, get awwere Belsje "menier" sjtap op 't kèndj aaf en zaet : "Oei,oei,oei toch, zoveel traantsjes ! Maar dat is zeker en vast niet zo erg ! Dat zijn er allemaal die ge straks minder zult moeten plassen !" Zó'n oplossing kènt toch allein eine Belsj bedènke, en det den ouch nog zoa sjoan zègke!

Ouch möpkes euver Hollenjers, in dit geval Amsterdammers, zeen op 't Belsj vööl subtieler es die dóm Hollandse moppe euver dóm Belsje. Wat vènjdt g'r bieveurbeeld van de volgende : Een viske, een vogelke en ene krokodil zaten er samen ene te vatten aan den toog van hun "stam"stamineeke van hun laatste vakantiegeld, want ze waren pas "sjuust" "terug van verlof". Aan den vis wordt gevraagd : "Awel, waar zijt gij dan op verlof geweest ?" "Tístezeggen", zegt 't viske (en als echte Waalse Vlaming kan hij de h niet goed uitspreken en maakt daar een ch van) : "Gij weet dat ik cheel goed kan zwemmen, mijn vrouwke kan cheel goed zwemmen, en mijn kinderkes kunnen cheel goed zwemmen, dus.....We zijn naar zee geweest. 't Was grandioos onder water !" Seffes daarna was 't vogelken aan de beurt. "Awel", zegt 't vogelke, "ge weet dat ikik cheel goed kan vliegen, m'n lief kan ook cheel goed vliegen en mijn kinderkes kunne cheel goed vliegen. We zijn in de Ardennen geweest, 't was zeker en vast gewoon zalig om tussen de heuvelkens en de Walen rond te vliegen". "En naar waar zijt gij dan wel geweest ?" vragen ze aan de krokodil. "Dat zal ik jullie 's gauw vertellen", zegt de kroko. "Je weet dat ikzelf een grote bek heb, mijn vrouw nog een veel grotere, en mijn kids hebben ook een grote bek, dus..... zijn we maar gewoon in Amsterdam gebleven!". Die kènse in Amsterdam gerös vertèlle, die sjnappe ze toch neet ! Tot seffes!

Loek Storcken

Vreugjaor!

Wie ich smörges vreug nao boete leep,
heuërde ich det de koekoek reep
en wied weg in het dörp heuërde ich hane kreie.
Wie doe de zón zich haw gemeldj,
zoog ich veur mich in 't veldj
twieë haze in häör straole huppand kringskes dreie.

Eine vogel, wippend op 'nen tak,
haw zich ei spierke streuë gepak
en doe zoog ich opéns de ieëste bleumkes bleuje.
Wie in de boum de maelder zóng
en in de wei ei lemke spróng
begós 't graas opéns vanzelf weer te greuje.

Ich zoog eine lieëwerik dae klóm
langs de straole van de zón
en begós dao hoag en klaor te kwinkelere.
En in 't water van de baek
klónk gekwakkel en gekwaek
wie moder aenj häör kroos 't zwömme leet prebere

Jo Dullens

De auvermenkes van de Koppelberg

De luuj van Deetere hauwe in de keuke op de rèk
De sjònste panne oet den ómtrèk.
Ze flónkerde en glanzde wie edelsjtein,
'n lös veur 't oug, zoa sjoan, zoa fijn!
Mer wètste wie det is gekómme?
Teminste zoa höb ich 't vernómme.
Precies óm twelf oere,
ginge de auvermenkes van de Koppelleberg
in Deetere sjnachs de kaetele sjoere.
Waem ze veur daen tied neet boete hauw sjtaon
kreeg oug niks draan gedaon.
Noe woor dao eine sjoester kómme wone
en hae wól die menkes waal èns zeen.
Hae verbórg zich achter de verkesjtal naeve 't hoes.
Dao kome ze aan, zoa groat es 'n voes.
In 'n hauf oer tied hauwe ze alles gedaon,
de kaetele, 't koperwerk en de ganse kraom.
Wie de sjoester èns good wól kieke
hauwe de auvermenkes 'm gesjaote en ze lete't blike.
Eine bloos op 'n fluitje, det klónk wie in de zomernach de krekels flödde, hieël fien.
Van alle kenj kome ze aangerend, doe heuërdes niks, eder op 't sien.
Vanaaf die nach zeen ze opgehaute mit hun werk.
Nemes haet ze dao nao mieë opgemerk.

Es weer vreuger op de Koppelleberg ginge sjepe,
sjtokke weer eine sjtek in de gróndj en loesterde dao aan.
'n Groatere jóng zach: "Gluif geer dao aan?"
"Loester den aan de sjtek, doe mit diene sjtómme kop,
den heuërs te ze roesje, de sop sjtuit op"
Nao tachtig jaor höb ich nog dao mit gelach,
want weer hauwe gein erg in de paereboom
dae sjtóng op dae berg!!

Sjeng Huskens ,
(Sjeng van d'n Nösj).

Noadkrieët

Ocherm
mien landj,
doe liks te sjterve.
Betón en sjtaol
maak dich kepot.
Vieze kwalm
vrit aan dien lónge;
maak dich van bènne
harsjtikke rot.
Waat blif-t'r euver
van dien blome,
van dien buim ,
dien prachtig greun?
't Geit verlaore
gans, veur altied.
't Wurdt versjtik
door industriegdreun

Doe,
mien landj
wurs opgeofferd
veur de gier
nao geldj en mach.
't Egoïsme
van ós alle
haét dich
nao dien sjterfbèd
haer gebrach.
Zeen weer
es minsj
zoa wied gezónke
det oos landj
os niks mieë duit?
Jao,
zoa wied is 't gekómme
Nemes,
dae diene noadkrieët
nog versjtuit ...!

Lou Delsen

Leedje veur pater Sangers

De Pater .... dem zeen weer es eine van ós,
hae is ós aan 't hart gewasse;
en hae hilt van Zöstre, zoa lang es t'r laef,
weer sjiene biejein te passe.
Dit leedje det broewde w'r Uch,
om humor beroemp en beruch,
Geer .... Knapkook van groate klasse!

Mit d'Heiligdomsvaart is hae ummer present,
maak reklaam veur ós rillekwieje;
weer höbbe zelfs mèlk van de Heilige Maag
en sjedels in groate pertieje.
Gesjiedenis en Fantezie,
die sjtaon 'm den ummer terzie.
't Is Sint Sangers ten Drieje!

Gans lyrisch wurdt hae bie't Zösters juweel:
de oerauw zilvere plate;
mit dao op veur Nederlandj eine primeur:
'ne kèrssjtal.. ... hauwt dem in de gate!
'Dae kerssjtal haet 't ieës uch gebrach
- praek Sangers den mit eine lach -
d'n aezel ..... en geer zeet zien pate! '

Hae verköp es 'ne kouwman z'n heilige waar!
'het zalig gebeent' onzer vad'ren',
den klink euver 't kirkplein zien plechtige sjtóm
en veult me det auw tiej weer nadre.
Hae wurdt nog ens heilig verklaord,
ouch Gijsen dae geit gaer akkaord.
zelfs de Paus neump de pater 'il Padre'.

De Abdijkirk van Zöstre, wie die is geboewd,
vertèlt ós 'n Sangerse sage;
ne Kruushieër, ne Sangers, dook Maaskeie op,
en doe in d'n toog gedrage.
Hae plekde die doezende sjtein,
mit neuchtere sjpie vas opein,
en zónger 'n weurdje te klage!'

Alómtengewoordig es Oos Slevenhieër,
wo 'n vaan oethink, kèns te 'm vènje,
hae mèlk es Pallieter d'n daag en de nach,
zónne kruushieër is neet vas te bènje.
Hae haet get van Wigibald weg,
en Willembrod klink net neet ech,
zoan laeve det blif ós verblènje!

Kómp dèk nog nao Zöstre, det gaer Uch ontvingk,
weer kónne nog vääöl van Uch lieëre;
es kènjer van Zwentibold höbbe weer sjmaak
veur kruus - en adelikke Hieëre.
Waer hónderd dao in Eur Maaseik,
bliêf sjterk es ne gans Alden Eyk,
weer haute Uch hoag en in ieëre!

Piet en Evert Zits

wies: vier kwezelkens zag men ter botermarkt gaan.

't Hieëresjträötje

Geer mó't 't Uch èns gaon bekieke
en mit get anges vergelieke.
Want weer beseffe oze riekdóm neet
es geer neet aventoe dit sjoans bezeet.

Zoawaal in de zón es in de raenge
hie kómp g'r nog van alles taenge.
Waat de Sjöpper zich haet oetgedach
en hie int Hout bie-ein gebrach.

Zoa zeet ger ónger 't blaajerdaak
eine maelder dae zien nès bewaak.
Einen uul dae zich ein muuske vungk
en ein bookvènk dae zien leedjes zungk.

Ein rieë det euver ei graefke sjprunk
en knien die sjpele tösje de sjtrunk.
Ein fezant die röstig zit te breuje
en rónjtelóm de meiklökskes bleuje.

Geer kónt de kamperfoelie ruke
en ènne sjtoatkop nao de gróndj zeen duke.
Eine reiger sjtaonde in ein gröp
en ein enketske det euver de waeg haer löp.

Ouch riejehendjes in ein wei
of ene rieëbók mit ein sjoan gewei.
't Biemösjke en de wiewaal
de buizerd en de nachtegaal.

Den effe wiejer, gans ónverwach,
eine merkóf mit zien vaereprach.
Einen haas dae in zie kuutsjke ligk
en zich veur ein vis versjrik.

Ein kitske van dees wónjere prach
höb ich hie ónger weurd gebrach.
Want alles is neet te besjrieve
det mó't me óngervènje aan den lieve.

Daorum es ich ènne raad móog gaeve
en geer nog vää'l mieë wilt belaeve.
Den zou 't mich 't bèste lieke
óm èns zelf gaon te kiekke.

Wiro Claessen

Waat is det?

Waat is det, waat Limburg duit laeve
En det Limburgs hart
Mit glans duit ómgaeve
Biejein hilt in bliedsjap en sjmart?

Zeen det zien bleujende bóngers?
Of is det de glans van ós vieë
Zien graasgreune weie, zien bos, zien heie
Mit knienkes, haeskes en rieë?

Of is 't det auwe vertroewde
Wo men es kèndj zoa aan hóng
't Häöfke wo weer ós greunte verboewde
Wo de maerel en nachtegaal zóng?

'T Is 't ein, noch 't anger
't is mer geweun 't woord 'thoes'
Al wèt men det zelf neet
Waat ós aan 't hart ligk
Besef men pas hieël wied van hoes!

Mevr. M. Ophelders-Hellebrekers

De begien op 't kirkplein

Ein kunswerk oet iezer, van Huib Heynen gemaak
Sjtuit op 't kirkplein, in vol ornaat.
Hónderd jaor doon de Dochters der Liefde hie hun werk
In 1902 gekómme, vol Godsvertroewe en iezersjterk.

Op väölerlei meneer zich hónderd jaor nuttig gemaak,
In dees gemeente gaaroet gein gemekkelike zaak.
Kranke en weeskènjer verzörg veur 'ne habbekras
Óngerwies aan kènjer gegaeve, ze zote nurges mit vas.

De begien, 't kunswerk op 't kirkplein is zónger gezich.
't Sjtuit dao, is zeker neet mieë op ein zuster gerich.
Hun versjiening in 't dörp, op de sjtraot langen tied gewènd.
Ieërbied veur hun werk, hie in Zöstere neet anges gekènd.

't Kunswerk op 't kirkplein mót ieëwig blieve sjtaon.
De kunstnieër haet zien werk mit roestvrie iezer gedaon.

Josef Peters

Kunstenaar: Huib Heijnen
Opdracht: Werkgroep 100 jaar
Dochters der Liefde

Kebuiterkes

ein kebuiterke wanjelde zónger parapluujke
door ein klaterend raegebuujke
en dach: om zoaväöl raege höb ich neet gevraog
ich gaon mich sjoele ónger eine raegebaog

ein kebuiterke in zien euverelke
haw ein lempke mit ein belke
haw ein zonnebrilke oppe sjnoet
en bleus noe 't gans verhäölke oet

in ein klein huuske bie d'n oape haard
zoot opa-kebouter mit ziene lange witte baard
hae sjókkelde in zien sjteulke op en neer
en dach: wo is mien lempke noe ouch alweer
boete is 't duuster en 't wurdt al nach
wo höb ich mien lempke ouch alweer gelag
en inèns ... toen zoog t'r 't baove 't deurke
hae haet 't oetgeblaoze en is toen gaw nao zien bèdje gegange

ein kebuiterke leep sjtepkve vEUR sjtepkve vEUR sjtepkve
ómhoag euver 't sjteine trepkve
wie d'r ongevieër baove woor gekómme
dach t'r: noe höb ich wied genóg geklómme
op zien vótje haet 'r dao ein tiedje gezaete
en dach: verdorie ich höb niks bie mich óm te aete
hae sjpoojde zich toen weer gaw nao ónger
want zien maegske begoos te knórre van d'n hónger

Ad van Mierlo

Wëntjer

Kaal is 't veldj
en wit ligk 't landj,
de natuur is tot rös gekómme.
Kort zeen de daag
en 't vrus tót 't kraak,
de zón is mer effekes opgeklómme.

Silhouette van buim, ein griesblauw lóch;
alles liek van God verlaote ...
Dere in de wëntjersjlaop,
weggekraope in de gróndj,
wachte sjenbaar gans gelaote ...

Kraoje krauwe in de lóch,
de maelder sjarrelt veur de kos;
blikbaar kump nog mieë tot laeve,
want pegels, door de zón besjtraold
en snieëkristalle op de gróndj
lieke ragfien pas gewaewe ...

Jean Dewaide

Kefeekal en sjtómme wauwel

Dits kieër in kefeekal en sjtómme wauwel ein aantal leuke verhäölkes van aan het befét.

Vreuger heel m`n ein sacramentsprecessie veur de vruchte der aarde. Den leep ‘t gans dörp ‘t sjmörges om zeve oere oet en ginge ze midde in ‘t veldj sjtaon baeje . Op eine gooje daag sjtóng d`n daeke mit ein hieël gevolg aan ein waal erg miezerabel sjtök aerpele get te baeje. Lenard van de Sjmeed sjtóng op eine aafsjtandj get te kieke mit nog ein paar man wo op Lenard zag: “Hie hulp gein baeje aan, hie mót ein kar mès in!”

Paul van de Sjölp (neet Paul van de Witte van de kefee in Väört) woor eine man dae oppe Hei woonde en dae neet zoa nei keek waat betróf zich te wasje. Mer effeng, Paul dae hauw eine nogal gooje geitebók (m`n zaet det hae bie de bók in ‘t hok sjleep) en dae bók dae dèkde, det moos ein prach zeen. Mer ja, wie ging m`n det vreuger aan de jeug vertèlle es die mit de geit nao de bók mooste. Den zag de moder: “Kènjjer gaot èns mit de geit nao Paul van de Sjölp de naegel laote knippe!”

Leike voor mit ziene fits euver de Sjtasiwaeg en pliezieman Pieëters heel hem aan ter heuégte van de Meuleveldjwaeg. Doe zaet dae plis det zien leech neet branjde en det hae moos aafsjtappe en moos loupe. Wo-op Leike zag: “Ich höb al geloupe mer toen branjde ‘t leech ouch al neet!” Wo-op Pieëters hem direk ein preses maakde.

Dao woor ein familie oppe Riekswaeg die hauwe ein vèrke gesjlach. Die luuj wore net vaerdig mit ‘t werk en dao hóng ein prachtig verke van ein 120-130 kilo aan de leier. Dao wórd nog ein dröpke gedrónke en flot aan ‘t werk want det vèrke moos nog oetrein waere gedaon, huidvleisj en balkebrie make en neum mer op. Zoa gezag, zoa gedaon. Ederein van de familie woor aan ‘t werk en inèns dao koom menieër pesjtoar ‘t goot op en zaet: “Ich höb geheuërd det geer ‘t vèrke höb gesjlach en ich dach gangk mer èns kieke wie det dao geit”. (Mer dae koom natuurlijk veur ein proof van ‘t vèrke.) Doe zaet de vader des huizes: “Menieër pesjtoar kènt geer ‘t versjil tösje Oze Leven Hieër en det vèrke hie?” “Mer, Maan,” zaet menieër pestoar, “Geer kènt Oze Leven Hieër toch neet gaon vergelieke mit ein verke?” “Noe loester”, zaet dae man, “en gaef mich ein antjwoord”. ”Nou,” zaet pesjtoer, “good mer ich weit ‘t neet.” Wo-op Maan zaet: “Oze Leven Hieër is gesjtórve veur alle luuj, mer det verke hie veur mich allein.....”

Alois Huizinga

Es de mam krank is ...

veult de pap zich ouch neet zoa good

't Is vriedigaovend. Ich höb mótte euverwirke en ich bön meug. Omdat ich nog get mótt aete en ómdet ich weit det de mam krank is, bel ich de pap op of hae dèks ouch nog get mótt aete. De telefoon geit lang euver, eindelijk de pap pak op. Jao, hae mótt ouch nog aete, de mam ligk nog altied in bèd. Op waeg heives, fits ich langs de frittentent. Same aete weer 't op, vääöl hónger haet de pap neet. Den gaon ich èns nao de mam kieke, ze haet 't good te pakke. Nae, zie ligk dao mer te ligke. Behauve ein zjwarte tas thieë, haet ze nog niks gehad. Ich haol get ruikvleisj, dao knap ein minsj van op. 't Besjuutje sjmaak häör good. Weer ónger vreug de pap of ich effe mit de hóndj wil gaon wanjele. Hae mótt de selderie nog aafdèkke, ze höbbe gevreuër veurspeld. Ich sjnap mich de hóndj en de ieëste paar maeter geit good, mer den zèt d'r de rem d'r op. Hae is 't noe einmaol neet gewènd om zónger de pap en de mam te wanjele. Ich vertèl leef mit häöm, kal hel taegen häöm, 't maak niks oet. Ich sjtaon veur sjöt op de Riekswaeg mit eine hóndj mit gesjtiepede peuët. Den mer weer triük. Es ich thoes kóm, haet de pap zich nog neet bewaoge. Baove heuër ich gesjüfel, de mam is opgesjtange. Noe kump ouch ónger weer laeve in het hoes. Ederein is bliej es de mam effe later nog get razelechtig in de keuke sjteit.

Angelique Heijnen

Awwere

't Is mich get òm awd te waere,
det kos draod

(Mam Sjtorke)

't Sjtökske hie ónger is neet van mich, mer van eine mich ónbekènde sjriever. 't Sjtóng in 't Hollands in de veurige oetgave van de Info van de wanjelclub van Ech, wo ich ouch waal dèkker get veur sjrief, en 't is mich oet 't hart gegrepe.

't Geit euver de awwere. De awwere laote in dees jaore (en trouwes ouch al in vreuger jaore) toch al vääöl te vääöl euver zich loupe, en laote zich te pas mer ouch te ónpas es "klusvader, grasmaaier, onthaalmoeder" of es continu-babysitter gebroeke. Dao höb ich zelf geine las van, dit höb ich mer geheuërd, mer ich heuër 't waal dèks.

Ómdet die awwe "vääöl te vääöl" AOW en pensioen kriege, die ze euverigens zelf gans veurbetaald höbbe, waere ze zelfs es profiteurs besjtempeld. Es de jóng luuj baove in Holland bie de kassa van Super De Boer get lang mótte wachte, ómdet 't mit opa en oma get langsamer geit, heuërse ze zelfs in 't Algemein Ónbesjaaf Hoag- hollands zègke: "Kenne die verrekte rimpelratte niet een klein beetje opschiete !"

D'r zeen echter teikene det die awwe zich beginne te waere taenge hun eige kènjer, die ze al tót hun dertigste door en door verwènd höbbe, en wovan ze noe de poete, ES DET ZOUW KÈNNE, nog èns tót óngevieër hun dertigste mótte verwènne.

Ómdet dit sjtökske toch waal hieël toepasselik is veur vääöl lede van de Natuurvriende Zöstere en 't uch "eine reem ónger 't hart" kan sjtaeke, höb ich 't ómgezat in 't Plat :

AWWERE

Awwere niks mieë waerd ? Wiezoa?

Weer zeen ein fortuun waerd

Weer höbbe ZILVER in ós haore

GOUD in ós tenj

GAAS in ós derm

SJTEIN in ós nere

LOAD in ós sjoon

En KALK aan ós naegel

SJTAOL in ós heupe

PLESTIK in ós kneen

Vol mit duur mediciene

Lieke w'r waal op goudmiene

Eine minsj mit zoavääöl MINERALE

Is mit gein miljoen te betale

Daoróm, gangk trots door 't laeve

Num kritiek op wie ein sjpóns

Want door baovegeneumpde riekdom

Drif de economie nog ummer op "óns".

En wat dae kale kop betref :

Es het haor belangriek woor,
zou 't in de kop zitte, en neet d'r op.

Loek Storcken

Kruutske

achter 't auwd voetbalveldj
urges in 't Hout
'n kruuts mit twieë name
gesjreve in 't hout

hun verhaol is mich onbekènd
ich kèn ze neet
ze zeen vermaord
toch veul ich gein verdreet

mót ich get veule?
höb ich 'n hart van sjtein?
ich vraog mich aaf
höb ich dit gevoel allein?

misjien deent 't kruuts 't algemeen
en haet 't veur jederein 'n eige beteikenis
misjien is 't 'n kruuts veur jederein
dae neet mieë ónger ós is

mit dees gedachte blief ich nog effekes sjtaon
eige herinneringe kómme nao veure
't kruutske haet zien werk gedaon
went bènne in begint zich sjtilkes get te reure

Luc Beerens

Daoróm

es de zón sjient wil ich raenge
fits ich d'r door vilt 't taenge

es ich wil lache mótt ich janke
ich wól niks taenge dich zègke mer mótt dich bedanke

doe zaes zoa dèk: "doe mós doon waaste zelf wils"
daoróm wil ich deste van mich hils

Bas van Neer

Van alles get

Eine luie zjwans dae wirk neet gaér.
Me neump 'm ouch waal voele baér
Väöl drènke det is leuëtere
en vleisj mó't sjtilkes zeuëtere.

Ènne zaedelsjtool det is de zörg
en dreuëg en maélig fruit is mörg
Ein kamer det is ei gemaak
en 'n kaanjel hingk onger de daak.

'n Ómmezeen det doert neet lang
En ènne zoeren appel dae is vrang
Sjlechte koffe det is pensenterger
Mer versjaald beer det is nog erger.

Kènjer moos me vreuger winjele
en om de haoze droog me binjele
Bie 't sjörge gebroekde ze 'n help
en ein al te flot maédje woor "ei gelp"

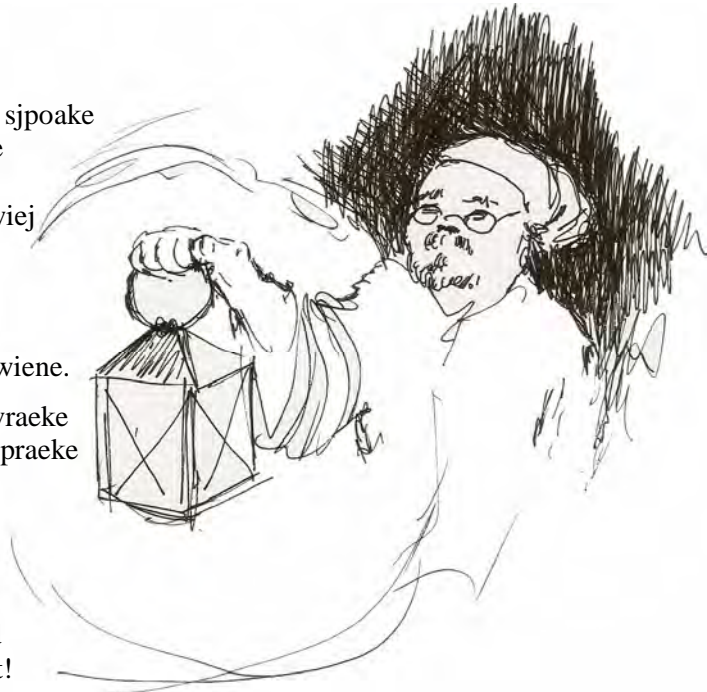
"Tollen" det woor pópperelle
en oppe kirmès kreeste ulevelle
Trèkkèttinge det wore klinge
en "worstelen" det hède ringe

Vreuger haste nog auvermenkes en sjoake
En aw verhaole det wore aw moake
En vruikesdoef det woor 'n zie
en 'n "knotwilg" det woor ein kopwiej

Lestige kènjer wore nótte poete
en sjtaore hónge veur de roete
Noe sjpruk me euver rolgèrdiene
Want sjtaor is ouch weer aant verdwiene.

Zoa begint de verbastering zich te vraeke
want luuj die nog 't echte Zósters sjpraeke
Laezers det kaveer ich Uch
Die mó't me zeuke mit 'n luch

Zoa geit 't ei woord nao 't anger
Daorum waér ich ummer banger
Ich kan waal zègke 't duit mich leid
Det zoa oos modertaal verlaore geit!

Wiro Claessen

Naard

Naard kooste eigelik bekieke es eine van de ieëste sjilders in Zöstere, want hae witde es ter gevraog wórd veur jederein 't hoes van bènne en ouch van boete. Hae woor veur mich neet allein ein Zösters typ, mer zelfs eine ambtenieër van de gemeente, went es get bekènd gemaak moos waere van gemeindewaege, wórd op Naard ein beroop gedaon óm 't euveral bekènd te make. Den pakde Naard zien bel en ging de sjtraot op óm op zien bekènde meneer óm te rope al waat hae opgedrage kreeg. Weer es sjnake neumden 'm d'n "oetbeller". Det hauw natuurlik te make mit de groate bel waat hae den sjloog. Es ter beverbild moos bekènd make det loadarsenaat te kriege woor (det woor veur de aerpel te sjpuite taeg de Colorado-kaever), den rammelde hae ieës zoa'ne kieër of veer, vief mit de bel en den reep-ter: "De burgemeister van Zöstere lieët bekènd make ... det geer dizzenamiddig ... loadarsenaat kónt aafhaole ... oppe Boerebóndj ... Hae verzeuk Uch ... gein zek mit te numme ... maér pöt en kaetele." En den troch hae weer wiejer, sjtraot in, sjtraot oet, gans Zöstere door.

Naard koos Zösters sjpraeke, maér ouch Frans. 't Ieëste waaste van hem te heuëre kreeg es hem get neet beveel woor "opgepótsde sufferd!". En 't Frans waat-ter sjprook besjtóng oet "keskedie de parlevoe" en dao koom den nog ummer achter: "d'n auwe tob".

Zoa'n fieftig jaor trögk, leep hae hie in Zöstere rón dj, hae woor vriegezel, en es mich in daen tied eine gevraog hauw, wie auwd det-ter woor, hauw ich 't neet kónne zègke. Te sjatte woor ziene laéftied ouch neet, es men hem zoog loupe, mit ziene groate sjnór, wooste geer taeg zags, ummer eine lósjhood oppe kop, ein vaal gries keelke aan, ein bóks die der zoa aaf en toe 'ns good moos oprèkke, ummer oppe klómpe, den leek hae auwer, es det-ter missjien woor.

Naard woor eine minsj dae laéfde van vandaag op mörge, es ter zin hauw óm te wirke, wirkde hae. En es ter zin hauw óm te drénke, drónk-ter, 't leefste beer, went veur ein glaas beer sjtook-ter ziene kop, zoa gezag, door ein sjtröp en es ter vief sent hauw, hauw-der veur ein kwartje doos.

Van hem geit ein verhaol rón dj, det zaét det-ter bie 'Trees' in 't café oppe sjlaag van twelf oere twelf glazer beer oetdrónk, die op 't buffèt sjtónge, zónger mit de henj d'r aan te kómme. Hae pakde den glaas veur glaas tösje de tenj, sjloog ziene kop achtereuver en den sjloesde 't beer door zien kaél nao ónger; sjus of went ein sjloes van ein baek in eine kieër wórd aopgetrog. Es ter ze den alle twelf achtereuver gegoajd hauw, vaégde -hae ziene sjnór aaf mit de moe van zeen keelke en zag:

"Waat rammelde dao mit ziene baard? Wól emes nog eine gaeve?" En den woor 't meital zoa, det hae nog zoavööl beer kreeg, det-ter nao ein oer of get wagkelentaére heives ging.

Naard koos ouch Latien, went wie hae èns in ein café koom, wo hae nog get betale moos, en de kastelein nog veur det Naard get koos besjtèlle, zag: "Naard, hie sjtuit nog get oppe lat van dich", leep-ter grómmelendaére nao boete en wie eine hem vroog: "Naard, waat is los?", zag hae: "Terribilis est locus iste" en wie hem doe gevraog wórd, waat det be-teikende zag Naard: "Verschrikkelijk de plaats waar ik geweest ben".

Jao, Naard woor, wie men det zoa neump, ein ech dörpstyp; zoa vundj men noe gein mieë. Hae woor waal dökker get graof in de moel, wie men det zoa zaét. Went es men 't 'ns hauw mit hem euver doad gaon of begrave waere, den zag-ter: "Es ich kapot gaon, goajt geer mich maér bie de hónj." Det lèste is bie Naard oetgekómme, ofsjoan hae 't zelf noajt ech gemeind haét. Want in 't begin van de jaore fieërtig is hae op eine dónkere aovend in de Roaj Baek gevalle en verdrónke. Wie men hem 's angerendaags vónj, nao lang zeuke, wórd hae in 't kadaverkieëtje gelag det de Prusje hauwe laote zètte langs de Roaj Baek, in de boch oppe Volmeule aan.

En in det kieëtje loge ein paar doaj hónj.

Zoa koom Naard, zoa es men noe zaét, 'jammerlijk aan zijn einde' en woor Zösteren ein dörpsfiguur ermer.

Sjeng Sanders

Paosjaoterdig

Vol óngedöldj zoot me es kèndj in de bank
d'n deens in de kirk op Paosjaoterdig woor langk
Ós oug woor gerich op 't klokkegebeier
Die kome den trök oet Roame mit eier
Men zoog in verbeelding det wónjer gebeure
Dae raege van eier in prachtige kleure

En allemaol gans, neet ein woor kepot
Woor det mesjien ouch ein wónjer van God?
Mer noats van ze laeve, es weer ze kregre
zoge weer de eier ós häöfkes in vlege
mer ze loge d'r waal, det woor toch ein feit
En zelfs al gekaok, veur 't aete gereid.

M'n wool 't gaer geluive, mer vónj 't toch kras
Wie heel noe ein klok zoaväöl eier vas
Men koos det noats zeen, det wónjerlik wirk
Bie 't gloria zoot men nog in de kirk
Zoadoende haet ouch toen gein kèndj det gesjnap
Mer toch mit plezeer de eier geraap
Det naomaakwónjer in ós kènjerlaeve
Haet 's Leven Hieër ós auwers al hieël lang vergaewe!

M. Ophelders-Hellebrekers

Klokje brugpoort van het stift
Initiatief: Sjeng Custers

Pesjtoar-Daeke Tijssen

In Wessem 1865 gebaore, es jungske van zeve jaor de vader verlaore.
Väöl broekbare kènnis op alle gebied van 't laeve opgedaon.
Hae wós 't te gebroeke, wós bie de lüj daomit óm te gaon.
1888 preester gewore, 't woor zien roeping, daoveur oetverkaore.

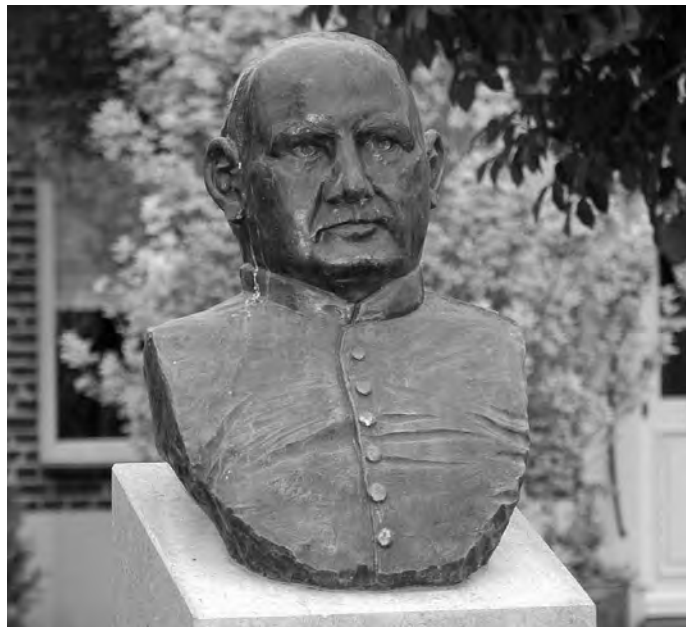
In Rolduc es leraar zien kènnis tót 1911 wiejer gegaeve.
Es pesjtoar nao Zöstere, wie wónjerlik zeen Steven Hieërs waege.
Väöl werk aangetróffe en nog mieë ermood veurgevónje.
Hae verleet zich op de roazekrans, dao woor hae erg mit verbónje.

1914-1918 oorlog, veur Tijssen eine bezunjer zjwaore tied.
Weinig werk, neet te väöl te aete, in Zöstere woor men neet riek.
Väöl kranke, väöl sjterfgevälle, Tijssen perbeerde te helpe.
Goof zien zökke, zien óngergood, zien bóks weg mit de helpe.

1919 mit väöl weurd van de bissjöp es daeke nao Zitterd gerope.
Neet gaer, Zöstere 'm aan 't hart gewasse, zien sjäöpkes dao zote.
Bie zien installatie es daeke väöl lüj van Zöstere daobie.
Wie later bleek, wórd hae in Zitterd verieërd net wie hie.

Huib Heijnen haet ein büste van hem gemaak.
In Zöstere vundj hae ein ieëreplaats in de kern, det is raak.

Josef Peters

Kunstenaar: Huib Heijnen
Opdrachtgever: Ver. van
Natuurvrienden

Nostalgie

Ich dénk hieël gaér aan vreuger tieje
Aan alles waat zoa vreeig woor
Maér al det sjoans sjoof men terzieje
Wodoor det al zien prach verloor.

Ich dénk gaér trök aan vreuger jaore
Aan dénger en bepaolde lüj
Aan veljerieje, riek aan aore
En weie vol mit sjäöp en küj.

Wo zeen de name van figure
Zoawie van Lenard of Naard Boers
De sjpas waat men doe hauw aan de kure
Van Sjieër van den Haas en Graadje Roers.

Het sjtuf is weg en het "greun waégske"
De benaminge van de Zösterse Lüj
Het leedje van "Kindje krig ei kraégske"
Alles is weg, alles is nüj!

Ich dénk trök aan 't Mösjebreukske
Aan Maan van Gón in de gemeinteraod.
Aan Mrie van Karel en Bet op 't heukske.
Aan Mrieke op de Kirkesjtraot.

Het bietend paérdje, gepes door vlege
Veur de mèlkkar van die van Kerling
Ich dènk aan de babbeltjes die weer kreges
Van Teijes van Nes en Driekes van Tring.

Driena van de Kónsem wil ich neet vergaete
Dao ging men in de winkel ouch jeder waek.
Anna van Pieters Teeuwe die woor gezaete
In ei gans klein winkelke vlak bie de baek.

Sjang van Bert en Zef van Bertje
Dolf aan de grach en Pieër van Nol.
Ich dénk aan de benaming "Die van 't Gerdje"
En ouch nog éns aan Clieëm van de Mol.

Pitter van Merik, dae sjreef zich Maose.
En Wullem Andree dae woor van Sis.
Naardje van Herfs dae sjreef zich Claose
En de jónges van Reinders die wore van Chris.

De Klaos, det woor doe meister Claose
Die van Cösters wore die van de Kösj.
De Vaos bedoelde men meister Vaose.
En Zef Huskes hédde doe de Nösj.

Waat woor 't sjoan zoa'n name te heuëre
Ze gólje veur jeder, veur erm en veur riek.
Nemes hoofde zich aan éne bienaar te sjteuëre
Ze klónke in de oare wie de sjónste meziek.

Ich dénk ouch trök aan groate veljer.
Aan de Peuët, de Raeks en Blomendaal.
Maér det sjoane wurdt toch ummer zeljer .
Alles beboewd, zoa kauwd en kaal.

Het liekenhuuske ónger den hamer
Det sjtóng dao tösje ei paar boum.
De sjtilte weg van Gebrook en Kamer
Want dao koom den autowaeg langs de Laum.

Het is zoa lestig van zoaväöl te sjeie
Maér ein énj mótt zeen aan elk begin.
Toch zeen noe ouch nog waal get weie
En küj en sjäöp loupe dao ouch nog in.

Weer höbbe nog ei bietje, laot 't ós sjpare
Veural ouch 't Kepelke aan 't Hout.
Laot ós det bietje toch good beware
Want 't is neet te betale mit 't duurste goud.

Ich haop det ich nemes höb beledig
Ich zat van alles nog éns op ein rie
Vreuger woor 't einmaol sjoan en vredig
Ich hauwt einmaol vööl van nostalgie.

Lou Delsen

Lou Delsen als
pastoor in een
wagenspel

Op de kneen.

koelluu wore riek
ein riek van kómpels
ónger de gróndj woor det riek
van kómpels die zoa riek wore

kómpels wore sjótte
det woor tradisie
kómpels woor tradisie
wie de sjótte wore

op de kneen in de stöp
stöp brach hun op de kneen
wie in de kirk
pestoar hun op de kneen brach

de móndj vol van de bóndj
nog altied op die zelfde kneen
want riek wórd erm gemaak
de bóndj dae heel de móndj

woor de koel zoa good
zoa good es goud
zwart goud det woor good
mer neet de koel.

Sef Schulpen

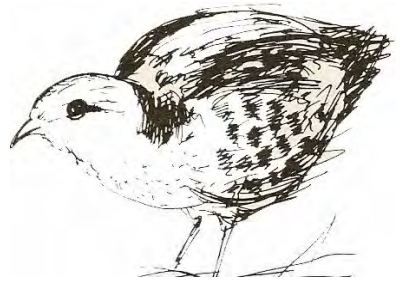
Deerkes

ein ketje loog in 't zunke te sjpènne
en dach: ich laot mich èns lekker verwènne
en 't druumde van ein heerlijk moeze-diner
mer wie 't ketje de uigskes weer aoepede
toen haw 't natuurlik pech
want inens wore ouch alle muuskes weg

ein hundje en ein ketje
maakde same ein duwetje
't ketje sjeelde van do re mi
en 't hundje zóng ein twieë drie
oppet lès dansde alle dere mit hun mit
en zoa krege 't hundje en 't ketje hunne ieëste hit

ein levenhieërebieësjkesjungske
en ein levenhieërebieësjkesmaedje
kome zich bie 't wanjele taeg op ein paedje
verleef wore ze nao-ein aant kieke
en dachte: "Waat ei gelök, det weer zoo opein lieke"
same zeen ze toen wieër 't paedje gegange
en höbbe zich vanaaf toen altied good versjtange

Ad van Mierlo

Advent

Duuster wurdt 't óm ós haer,
de nach is langk en zjwart.
Weer vraoge uch in deze tied:
brèng leech toch in ós hart!

De twiefel maak zich meister soms
versjtaot Geer ós versjtandj?
Weer baeje Uch noe 't neuëdig is:
Och lei ós aan Eur Handj!

Weer weite 't waal, mer 't geit dèks neet,
oos gemood is kauwd en kil.
Weer sjimeke Uch: och help ós noe
en werm toch oze wil!

Den weike weer ós sjtömme los
en kriege volle klank.
Veur Uch klink den, went 't Kersmis is,
Weer oze blieje zangk!

Jean Dewaide

Ein wunjerke

Ein bieësjke zoa groat wie ein körrelke zandj
zoot op ein eikeblaad
sjus aan de randj.
't Wiebelde, kriebelde
flök op en aaf
Ich dach bie mien eige:
"Medein vilt 't aaf".
't Hóng ein paar maeter
hoag baove de gróndj.
Ich wool 'm get zègke,
mer heel miene móndj.
't Deeg zoa vanal
waat zoa'n bieësjke al deit
Ich heel mien henj aoep,
opvanges gereid.
't Woor ein mirakel;
Waat det bieësjke neet koos.
't Riskeerde te vööl
En of went 't zoa moos,
't blaedje det waégde,
't bieësjke det veel.
Ich woor blie det ich dao woor,
mien henj aoep heel.
't Woor get verduzeld,
't hauw zich versjrik.
't Sjtèlt neet vööl veur,
went zoa 'n bieësjke zoa ligk.
Mer zónger det ich 't
nog wós van te veure,
zoog ich opèns
ein klein wónjer gebeure.
't Dreide zich óm
Zat zich rech oppe bein
En vauwde twieë zilvere
vleugels oetrein.
't Zat zich èns aaf
En doe zónger perdon
Vloog 't ómhoag
Regelrech nao de zón.

Annie Schreuers-Derks

Kefeekal en sjtómme wauwel

Dao zit eine man van een jaor of viefenvieërtig aan het befèt en begint get te vertèlle en op te sjöpfe. Hae hauw ich weit neet wieväöl jaor oppe wilj vaart gezaete, hauw eine disco gehad, hauw in Paries gewoond naeve de ein of anger popsjter, hauw gevoetbald mit Herman Brood, woor 't nès in gekraope mit Brigitte Bardot, en ich weit neet waat veur 'ne zeiver allemaol. Doe wurdt mich toch oppe hook van het befèt toch eine lestig en reup: "Es doe noch effe door geis mit diene sjtómme zeiver, gluif ich dich ouch nog desse de president van America bös gewaes." Toen sjtòng hae pas ech in de zeik en haet zich de ganse avend neet mieë laote heuëre.

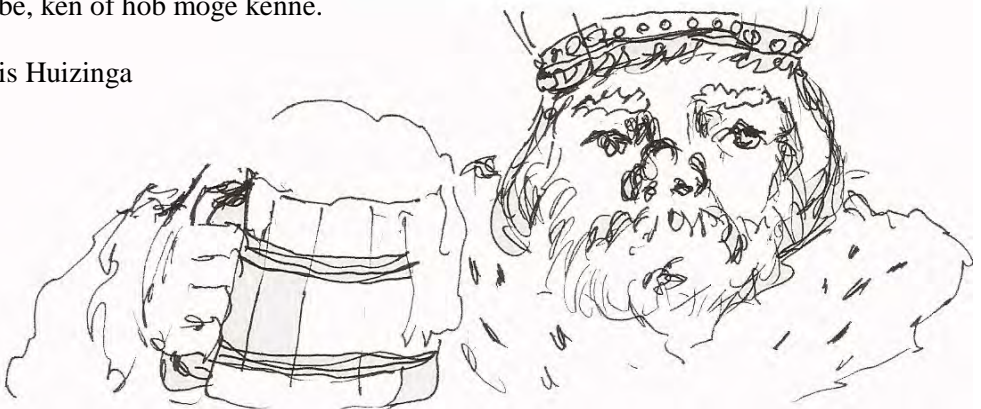
Eine minsj kump bènnen en zèt zich aan ein taofel en reup nao de kefeebaas det hae ein glaas beer mótt höbbe. Dus det glaas beer wurdt getap en nao die taofel gebrach. Dae minsj bekik zich det glaas beer èns en begint te beljoene en te sjendale det te väöl sjoem op 't beer zoot. "Och", zaet de kefeebaas, "sjoem wurdt ouch beer". Wo op dae minsj vreug: "Wieväöl kos hie ein glaas beer?" "Eín viefentwintjtig", zaet de kastelein, wo op dae minsj hem dao eine guie neerlègk, de beurs trök in zien vottetesj duut en zaet: "Hiej, det wurdt ouch eín viefentwintjtig".

Oetsjpraak: het kefeelaeve hoof neet duur te zeen, doe mós allein kènne zjwiege!

Eine man oet Roostere vertèlde ein verhaol waat zich jaore geleeje hauw aafgesjpeeld. Toendertied ging men nog al èns sjmókkele en in Roostere woor det toch al ein bietje maekkelikker òmdet det kort bie de Belsje ligk. Mer effeng: dao ging dus eine midde in de wèntjer, 't vror det 't kraakde, bötter en koffie sjmókkele en hauw ein flinke kallebas gelaaje. Dae wilt heives gaon mer inèns zitte de kemieze achter 'm aan. Dao zaet hae: "Ich zeen det en zèt 't 'm op een loupe, ren op de Maas aan, die bevroore woor, en ren euver de Maas haer en laot mich op 't Holles in ein sjtök kaore valle, det sjtòng zoa hoag det ze mich neet höbbe gevònje. Es doe kals van gelök, toen hób ich gelök gehad". 't Woor effe sjtil, reup eine hieël dreuëg: "Is det ech waor gebeurd?" "Jazeker waat meins doe den". "Ja", zaet d'n angere, "midde in de wèntjer ein sjtök kaore en de Maas is bevroore, dèt liek mich toch waal sjterk euverdreve". Hae kreeg eine roaje kop, wórd èns good oetgelache, d'r woord eine gooje gedronke en weer hauwe weer ein sjterk verhaol derbe...

Of dees verhaole noe waor zeen of gelaoge, ze zeen en blieve leuk óm te vertèlle. 't Is veur mich in elk geval ein veurrech det ich dees huj, die dees verhaole vertèld höbbe, kèn of hób moge kènne.

Alois Huizinga

Want leef is mie landj mich ummer gebleve

wie 't woor,

wie 't is

en wie 't ouch wurdt *(Carboon)*

Naodet ieës 't Körbes verenneweerd zou mótte waere veur eine "gehandicapte" manege, wille ze noe 't zelfde doon mit de Lömmerichterboesj. Dao zou zoa neuëdig ein golfbaan mótte kómme. Gans Lömmerich zit dao op te wachte.

Ich bèn neet zónne "natuurman" of "milieufreak" dae mit de knarie nao de vieëarts of nao de psychiater geit, en ich aet bès èns gaer ein hoon of ein haenke en ouch get wiljers, mer es ich toch laes detse óm en bie de Lömmerichterboesj ein golfbaan wille lègke en de "mennedgers" det óngevieër verkoupe es natuuróntwikkeling, den valle mich toch ónmiddeliek tweeë sjoon oet, óm neet te zègke eine ganse sjoonwinkel. 't Ènnigste wat mich dao bie invilt, zeen de "farizeeërs in den tempel".

De golfbaan wurdt verkoch es ei sjtökske natuur. In feite is ein golfveldj niks anges es ei groat gazon. En gazons höbbe w'r al zat. Op dae groate gazon loupe volgens buutereedner Coenen oet Zitterd get "knöpfele mit eine knöppele" rón dj. Dao veurt dèks ouch noch eine bie mit ein saort veredelde rollator, wo de "knöpfele" mit verveurd waere. D'r wurdt gezag det haze, knien, reeë en dasse d'r welkom zeen, allein mótte 't den waal allemaol "vriegezelle-knien" blieve, want ein hólke make det moog neet volges 't regelemènt. Sjiete moge die dere ouch, mer waal allein boete de aastrering, want anges kump d'r "poep" aan de witte sjeunkes, en den is t'r letterlik en figuurlik "stront aan de knikker". Es argumènt wurdt ouch gebroek det Lömmerich nog ein blènj vlek is waat betref golfbane. En de golfbaan in Zösterre denne !!! Veur zoaver ich weit is dao nog plaats genóg, óm neet te zègke nog hieël erg vööl plaats. Volges mich haet degene dae die blènj vlek bedach haet, zelf ein blènj vlek veur de ouge gehad. Of mesjien dollarteikes! De Lömmerichterboesj is trouwes ein prachtige vlek wat betref natuurgebiede, en neet allein op de kaart, en det kan zelfs eine blènje "mennedger" zeen! Al 61 jaor loup ich es echte Zösterse jóng, of lepe ze mit mich es klein Zösters kleuëtje door 't Hieëesjträötje. De ieëste 6 jaor wanjelde mien mam en miene pap dao regelmaotig mit mich, die anger 55 jaor kóm ich dao zelf hieël dèks. Ich höb dao nog noait get gemis, en ouch gein golfbaan, en ich kèn mich ouch nauweliks veursjtèlle det vööl luuj van Lömmerich in de Lömmerichterboesj ein golfbaan misse of überhaupt zeen zitte. Daoróm kan ich ouch neet good begriepde det vanoet Lömmerich en ómsjtreke neet vööl mieë commentaar en protes kump.

Wo zeen die "groene wolven" van Lömmerich !?!?!? Laot uch neet inpakke, en zeker neet in ei gazónke ! Aafblieve dus van dae Lömmerichterboesj, en ouch van d'n Iezerebos, 't Hieëesjträötje, Kranebrook, 't Marissen, 't Hout, de Daort, Taterbos, den Hazelieër en de Sjawbrokerbos ! En edere volwasse minsj hie oet de buurt dae al dees sjoan sjtökskes Zösterre, Ech, Deetere en ómsjtreke neet wèt te ligke, dae haet pas ech ein gries vlek veur de ouge, en mótt èns óm zich haer gaon kiekke !

Laot dae Lömmerichterboesj noe mer fijn mit rös, zoadet sjtrak ós én uch kènjer ouch nog kènne zènge mit Carboon :

WANT LEEF IS MIE LANDJ MICH UMMER GEBLEVE

Loek Storcken

De zieëmeermin

Op zóndigmörge, nao de hoamès, woor 't altied drök in 't kafeke. Den kome de mansluj van 't dörpke bieein óm ei paar dröpket te drénke, en veural óm sterke verhaole te vertèlle. Den zoog-se ze dao zitte, kort bieeingekraope, in eine blauwe walm van piepen en sigarerouk, loesterend nao de verhaole.

't Woor op zoa eine zóndigmörge det Sjra vertèlde van ei book waat 't er pas gelaeze hauw. 't Ging euver zieëmeerminne. Det wore waezes die in 't water laefde, en die van baove vrouw en van ónger vèsj wore. Sjra besjreef vol heilig vuur wie die zieëmeerminne d'r oet zoge: "Ze höbbe blauw ouge", lag hae oet, "en ze höbbe lang blónj haor, en van baove zeen ze bloat." De mansluj in 't kafeke woorte d'r stil van. Eine ènkeling dae deep ónger d'n indrök woor, ging effe plasse. Veur de res heuërde-se allein mer de zjwalge die boete in de kaanjel zote. Toen 't op de middig aanging, en de mansluj op hoes aan tróchte, bleef Sjra nog effe zitte, naogenietend van zien succes deze mörge. Zien bèste vrunj Sjieër en Frens kome nog effe bie 'm zitte. "Sjra", vroeg Sjieër toen ederein de deur woor oetgetóffeld, "ich höb èns nao zitte te dènke, die zieëmeerminne, zoewe die ouch hie op de Koele zitte?" Sjra keek bedènklik, "Dat zoew ich neet mit zekerheid durve zègke", zag-ter nao lang te höbbe naogedach. " 't Zoew bès kènne zeen. Waat zaes doe daovan, Frens?" Frens dae veurzitter van de vèsklub woor, dabde zich èns achter ein oar. "Ich höb ze nog noajt gezeen", zag-ter, "mer weer zoewe 't missjien èns kènne oetperbere." "Zoeste meine, Frens?" vroeg Sjieër dae langzaam mer zeker gleujende euërkes begós te kriege. "Mer", antjwoorde Frens vol bravour, "es zoaein zieëmeermin in die koel zit, den mótte weer die toch zeker mit gemaak dr óet kènne haole." Dao zaes doe zaoget", mengde Sjra zich weer in 't gesjprek, "weer zoewe bès èns ein groate koaj kènne boewe. Es weer die den in 't water zatte, en weer bònje 'ne gouwe rink mit ein iezedrädje in die koaj vas, den wóste weer in eine kieër of dao zieëmeerminne zitte of neet." "Eine gouwe rink?" vroeg Frens, "wie kumste noe aan die wiesheid?" "Det stóng in det book!", zag Sjra, "det zieëmeerminne gek wore op seerraoje". "Ich kèn waal aan eine rink kómme", fluusterde Sjieër dae 't óngertösje in zien bóks dee van opreging. "D'n trouwring van mien vrouw ligk toch altied in 't nachkesjke, ich zoew dem gemekkelik kènne pakke zónger det ze det merk." 't Woor effe stil. Eder woor mit zien eige gedachte bezig. De kastelein maakde aansjtalte óm te gaon opruime. "Wienieë perbere w'r 't den?" vroeg Sjra. "Deze nach?" "Jao", knikde Sjieër. "Jao", knikde Frens.

's Nachs, wie alles stikduuster woor, en de maon al groat en vol aan d'n hemel stóng, trochte de drie mansluj nao de Koele, die neet wied van hun dörpke aafloge. Frens hauw veur alle zekerheid ei paar dikke touwe mitgenómme, Sjra hauw d'n trouwring van zien vrouw, en Sjieër sleipde ein groate koaj van hoonderendraod op ziene pókkel. Zoa kome ze bie de vèskoele aan. Frens, zich van zien amb es veurzitter van de vèsvereniging bewus, noom de leiding. "Hie mótte w'r zeen", fluusterde hae op ein gegaeve móment, "want hie is ein depe plaats". De mansluj zatte veurzichtig de koaj in 't water, en bónje d'n trouwring mit ein iezedrädje vas aan de bènnekantj. De koaj woor zoa vernuftig gemaak det ze vanzelf zoew toeklappe es emes aan 't iezedrädje trog. Toen begoos 't wachte. Nemes sprook. Alles woor doadstil. Aaf en toe ritselde get in de struuk achter hun, of 't water klótsde stilkes taege de kantj. Det woor alles waat ze koosten heuëre.

De ouge van de drie vèsjers woorte zwaorder, en zwaorder, en zwaorder ... Mer in eine kieër dao brook de hël los. De koaj sloog toe mit eine knal, 't water spetterde hoag op, aenje en maerkoete vlogte in paniek op van 't water, en euveral begóste waterheunkes te spektakele. De mansløj sjrókke wakker en wóste op 't ieëste mómènt neet waat los woor. Dao zoot get in die koaj, en det ging tekieër wie eine wilje. "Mer nondedjü", reep Sjra, "zoe 't den toch?" Want eigelik hauw hae 't zelf neet gans gegluif, det van die zieëmeerminne. Veurzichtig lepe de vèsjers nao de koaj, en mit vereinde krachte trokke ze 't gevaarte op 't dreuëge. Ze zoge dao in 't leech van de maon get glinstere, mer ze kooste neet persies zeen waat 't woor. 't Woor in eder geval gróttter es eine snook, en 't goof gein geluid. 't Spartelde allein mer. Waat noe gedaon? De mansløj stónge mit de moel aop te kieke nao 't versjiensel. Frens woor d'n ieëste dae weer get koos zègke. "Nao mich thoes", fluusterden hae heisj. "Ich haol 't paerd en de wage, den brènge w'r 't nao mich thoes." Frens woonde ei bietje boeten 't dörp. Veurdet de angere get kooste zègke, woor d'r al weg.

Toen ging alles hieël snel. Toen Frens trök woor, looje ze de koaj op de wage en trochte ze nao 't hoes van Frens. Daogekómme looje ze de koaj van de kar aaf, en droge ze nao bènne. Waat ze doe zoge, euvertróf hun meis gedurfde veurstellinge. In de koaj zoot ei maedje, of baeter gezag: allein de baovekantj woor ei maedje. Det zoge ze mer al te good, want 't droog niks anges es z'n lang, blónj haor. Van ónger woor 't vès. Mer waat hun nog 't meiste tróf, det wore de ouge van det maedje. Die ouge wore zoa doorsjienend blauw, des-se d'r bekans doorhaer koos kieke. "Mer nondedjü", zag Sjra, "ein echte zieëmeermin". Ze pakde 't maedje oet de koaj en lagten 'm neer op 't bèd van Frens. Waat woor det ei leef maedje. Ze wore alle drie deep ónger d'n indrök.

Eigelik is det nog gans zach oetgedrök. De drie mansluj smólte bekans weg. "Waat doon weer noe?", vroeg Sjieër aan nemes in 't bezunjer. Frens dae zien veurzittersjap van de vèsklub zwaor op zien sjouwers veulde drökke, koom oeteindelik mit de oplossing. "Weer make eine groate, sjoane aquarium", zag-ter, "want mich tunk det zoo'n zieëmeermin in 't water mót zitte, anges dreuëg ze oet". De twieë angere knikde van jao. Ze koosten hun ouge neet aafhauwte van det prachtig sjöpselke. "Jónges, kóm op noe", zag Frens dae get vaart wól make. "G'r kènt later nog lang genóg kieke. Noe mótte weer ieës det aquarium make. Ich vraog mich allein nog aaf of 't eine geweuëne, of eine tropische aquarium mót waere, mer ja, det zeen weer waal". Sjieër en Sjra koosten allein mer mit baoveminsjelikke insjpanning hun ouge losmake van de zieëmeermin. En daodoor kooste ze inèns ouch weer ei bietje dènke. "Wie wils doe det in Godsnaam doon?", vroeg Sjra, "wie wils doe aan det glaas kómme?" "Det is gein probleem", zag Frens, "ich höb bie ós in de sjuur nog get auw roete sjtaon, die zeen groot en ouch sjtevig genóg". En dus ginge ze mer weer aan 't werk. De zieëmeermin zatte ze zoalang in ein auw badkoop, woorin Frens twieë kieër per jaor (eine kieër veur kersmis, en d'n angere kieër veur de kirmes) zien batse wasjde. Frens wórd zelfs nog ei bietje lestig toen Sjieër zich mit ein bedènklik gezich helop afvroog wie lang 't maedje noe in de soda moos ligke, óm 'm gans te óntsjmètte.

Mer alles en alles bieein sjote ze toch vrie good op, en toen 't zomierzunke mit zien ieeste straole de sterre dee verbleike, woor d'n aquarium klaor. En det mót gezag, 't woor eine sjoane aquarium.

Ze zatten 'm bie Frens thoës, in de kelder zoadet nemes achter hun geheim zoe kómme. Ze lete d'n aquarium volloupe mit water en de zieëmeermin koos häör nuj behoezing betrèkke.

Oos drie helde zeen noajt mieë op zóndig, nao de hoamès, nao 't kafeke gegange óm sterke verhaole te vertèlle. In plaàts daovan gaon ze zóndes nao Frens en ze blieve dao de ganse mörge in de kelder zitte.

En es m'n hun vreug wooróm ze neet mieë nao 't kafeke kómme óm wónjerlikke verhaole te vertèlle, den lache ze en zègke det de werkelijkheid eigelik al wónjerlik genóg is.

Hank Schulpen

Freude

Kan het nog get sjoonders gaeve es det in oos Deeters landj
alle luuj de handj zich gaeve, kiek waat eine sterke bandj.
Es zet dörpke den bezènge, geit oos hert van zellef slaon,
ich leet mich nao mien dörp trökbrenge,
es ich hiej èns weg moos gaon.
Same laeve, same zènge, same blie en gelökkig zeen
laat os zèngend vrundjsjap brènge,
laat ós broor en zöster zeen.

Böste in dit dörp gebaore, hóbste leef en leid gedeild
hóbste hiej dien hert verlaore, is ein wónj die noajt mieë heilt.
En det dörp waat weer bezènge, det het lang nog moog bestaon,
Ich leet mich nao mien dörp trökbrenge
es ich hie èns weg moos gaon.
Same laeve, same zènge, same bliej en gelökkig zeen
laat ós zèngend vrundjsjap brènge,
laat ós broor en zöster zeen.

Jo Dullens

Auw name

Waat laéfde me toch vreuger anges.
Me kènde zich nog óngerein.
't Goof van die vertroewde name.
Die pasde allemaol biejein.

Ich höb t'r get biejein gezeumerd.
En zat ze veur uch op 'n riej.
't Waore waal gein heilige
Mer 't liek get op 'n litteniej.

Zoa has te: No van Thei van Liebeke.
En Mie van Pit van Pieër.
Kerneel van Tring van Ties de Sjnieder.
En Sjang van Sjeng van Sjieër.

Toni van Sjang van Maantje.
Kläös van Pit van Trut.
Wullem van tant-Greet oet 't Bókkesjträötje.
Louis van Jeuëpke, Sjeng van de Rut.

Andreeske van de Waever.
Toam van de Zusters of Toam van Ties.
Pierre van Jaat oet de Bosbaenj
En Joap van Baér van de Bies.

Metjeuke van de Kuper.
Tei van An van de Meulenieër.
Mie van de sjoapsjtäöker.
En Puil van Pit van Pieër.

Sjeng van Naeres, d'n óntvenger.
Lambaer de Köster, Sef van de Nösj.
Wullem van Lucas de kaoleboer.
Klaar de sjaerbaas, Baér van de Kösj.

Angenieës van Ties van Nol van d'n Tinkeman.
Lieske van de burgemeister, Trøj van Til.
Betje van de Kamer, Nele van Patje.
An van de Trepkes, Meritsebil.

Sefke van Joap oet de Koekoek.
Pitterke van Mrik, Pieër van Nol.
Wil van de Sjoester, Lei de Zeute.
Herman van de Boan, Albaer van de Mol.

Lenard van de Sjmeed, Hans de Baoj.
Sef van Supke, Harie mit de piep.
Wullem d'n dappere, Joap de Klómmel
Trúj van de Konsum, Merieke van de kniep.

Dèk goof 'ne naam aan wo me woonde.
En wórd in einen aom gezag:
Wiro aan de Baek, Sjeng van 't Sjtuf
Toon op d'n Tump, Dolf aan de Grach.

Metjeu ónger de Port, Greetje op 't Veldj.
Bet op 't Heukske, Merie oppen Hook.
Jaat oet 't Hout, Tant Mrik aan de Sjtein.
Liebe oppe Berg, Tant Betje oet 't Brook.

Zoa sjtilaan sjei ich mer èns oet.
Mer toch nog effe pós besjloet:

Wiro van Maan aan de Sjtasie.
Nella van de Cooperatie.
Puil van Chris van d'n Ekker.
Doar van Pit de Bekker.
Huib van Graad van Bartelemeius.
Sjra van Nes van Teius.
Tieske van Helmke.
Póppe-Pelmke.
Gare-Betje.
Sjèlle-Betje.
Wanjel-Merieke.
Dans-Merieke
Liebeke van Mieke.
Det klink toch wie 'n milledieke.....

Al die name vol kleuër en klangk.
Die blieve dich bie, die laeve langk.
't Klónk zoa eige, 't woor zoa werm.
Bie al ós waélj, waere w'r erm.

Me kan nog zègke: ich bèn nog emes.
Mer sjtilaan wurdt 'ne minsj "ne nemes".
W'r waere naamloos, nei, nog sjtómmer,
'Ne minsj det wurdt geweuën 'ne nómmer.

En daoveur sjtömp 't mich get dreuwig.
Det ich 't noats belaeve zal.
Det emes mich nog èns zal neume.
Evert van Betje van Daanjel aan de Wal.

Kunstenaar: Evert Zits
Opdrachtgever: CV de Graasbörger

Evert Zits.

‘n Zösters leedje

Refrein: Mer doe höbs nog dien auw kirk, 't knón oppe maért,
al is d'n Hens al hieël lang verdwene.
Altied blifse sjoan Zöstere van mich,
sjoan Zöstere, det zoste blieve.
Mer doe höbs nog dien auw kirk, 't knón oppe maért,
is d'n Hens al hieël lang verdwene.
Altied blifse sjoan Zöstere van mich,
sjoan Zöstere, det zoste blieve.

Vannach höb ich van vreuger gedruimp,
in de Marialaan sjtónge weer buim
en naeve de maedjessjoal dao sjtóng nog, det witse,
't greun gebuke van gidse.

Bie Wullem in Fäörth sjtóng ich weer aan d'n draod,
in mien henj 'n hamfel koosjte en auwd besjummeld broad,
Ich sjmeet 't veur de knien, de reeje en de pauwe,
en mikde ouch get in de vier zoadet de vösje ouch get hauwe.

Bie de paters op Mariaveldj dao loog det plantsoen,
ein sjtök woor betegeld en ich koom toen,
langs 't patronaat, oppe zjwarte waeg.
Dao sjtónge nog gein hoezer, de weie wore laeg.

Ich zoog ouch weer 't sjtasiegeboew.
Det woor gans anges, gans anges wie noe.
Neet van sjtaol, kunssjtof en glaas
mer gepleisterde baksjtein en die wit gemaak.

Ich zoog ouch weer 't Vincentiusplein,
die huuskes oppe hei: w'r neumde die: "d'n trein".
In de Vincentiuslaan: det wit dèngk mit plat daak,
dao wórte vreuger sigare gemaak.

Mer Zöstere wórt anges, det hilse neet taege,
verangeringe kènze neet zo van taofel aafvaege,
mer ouch aan nij dènger, doe raaks draan gewènd.
Mer ich bön bliej det ich 't nog höb gekènd.

Henk Steyvers

De Majoor

Wo mó't ich beginne? Bie 't begin mer.

Al vanaaf de brögkklass, van wie det doe nog hède "t Serviam' in Zitterd, sjrief ich mit ooze Majoor. Ich hauw doe 't book 'Zöstere sjrif gesjiedenis' van Evert en Piet Zits gelaeze en woor danig aangedaon door wat de lüj van Zöstere in oorlogstied hauwe mitgemaak. En missjien vónj ich al die verhaole doe ouch nog waal een bietje sjpannend.

Wie ger wèt is in Zöstere doe zjwaor gevóchte en zeen d'r vää'l sjlachoffers gevalle. Eind september 1944, wie Zuid-Limburg al bevried woor, roke de lüj van Zöstere bienao de vrieheid: bie de Vloodgraaf wore al Amerikaanse tanks gezeen. Mer det leep gans anges, d'r koom ein ènj aan dae sjnelle opmars. Op 7 november móste de lüj van Zöstere evacuere, en hauverwaege januari begoos de sjlaag om de Roerdriehoek. Op 17 januari 1945 wórd Zöstere den eindelijk bevried, door de Éngelse soldaote ónger leiding van Majoor John Evans. D'r wórd hièel erg gevóchte, 39 doaje en 29 vermiste. Ouch de majoor zelf raakde daobie zjwaor gewóndj.

In 't book sjtóng ouch 't verhaol van Majoor John Evans, en zien adres in Engelandj. Ich höb 'm doe in mien allerbèste sjteinkaole Éngels eine brief gesjreve, det ich zien verhaol hauw gelaeze. Det mien oma en ouch mien mam euver d'n oorlog vertèld hauwe. Det mien oma häöre fits in bed hauw gelag zoadet de Prusje 'm neet zouwe mitnumme. Det eine gooje Prusj de lüj rón dj de Maert waarsjuwde es 't gevieërluk zou waere. Det nemes wis waat van dae minsj gewore is; op eine daag woor d'r weg. Det de hóndj, doe 't tied evacuere woor, nurges te vènje woor. En det hae oeteindelik zelf de waeg nao Mofert gevónje hauw. Van 't bómbardemènt in Mofert en de pien en ieëlenj. Van 't moeremoos det ze te aete kreges en det miene opa det nao d'n oorlog noats mieë haet geaete.

Al ein paar waeke later hauw ich eine brief trök! En vanaaf doe sjriev weer! De Majoor haet Zöstere nog lang neet vergaete, hae bewaart wurkelik alles waat d'r oats gekrege haet: teikeninge, kaarte, wunsje, foto's. Alles sjoan opgebórges in hieël vää'l doaze. Hae is óngerhandj al 95! Hae sjrif dèks nog ein kaart, mer weer höbbe ouch kóntak via 'e-mail', via ziene zoon Nick. En de lètste tied belt d'r ouch get dèkker. Hae volg de óntwikkelinge in 'zien' Zöstere nog ummer oppe voet. Natuurlik vónj d'r 't jaomer det zien sjoal mós verdwiene, mer waat is hae greuetsj op 't kunswerk 'Sjpele in Vrieheid'! En ouch dèt zien medalies ein sjoan plek höbbe gekrege in 't gemeintehoes van Ech-Zöstere. Daomit wurdt de herinnering waat gebeurd is laevend gehauwte en waere de lüj die gesjtórve zeen neet vergaete. Ziene boum op 't Raodhoesplein en zien sjtraot zeen d'r ouch nog. En 't kóntak mit al die lüj van Zöstere die 'm zoa leef zeen.

Hae is eine fantastische minsj en in alles nog ummer de Majoor.

Ich bön bliej det ich dae brief doe gesjreve höb en greuetsj op oos vrundsjap!

Angelique Heijnen

Vrijheid

Wij hadden de vrijheid geroken;
wij hadden de tanks al gezien;
't werd avond .... en donker van binnen;
ze komen dan morgen .... misschien.

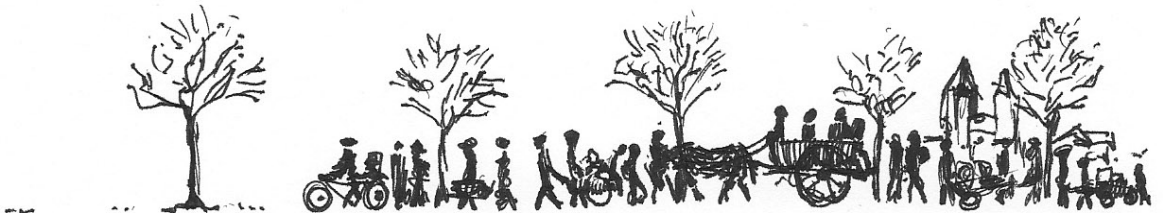
De dagen verwelkten tot weken;
de vrijheid week weg .... een gerucht;
wij vluchtten in kelders en wachtten ....
vervuild en versuft en beducht.

Zelfs daar liet men ons niet in 'vrede':
een teken verscheen aan de wand;
verzet had geen zin en wij gingen,
ver weg van ons huis en ons land.

De rug naar de vrijheid ...
wij gingen: een lange colonne verdriet;
de kou .... en de hagel die striemde;
granaten uit 't vrije gebied.

Wij waren te moe om te feesten
toen eind'lijk 't bevrijdingsuur sloeg;
wie was er van ons die toen vlagde?
- die niet ergens een litteken droeg?

Piet Zits

Omslag Huib Heijnen
Schilderij heiligdomsvaart 200
De troubadoer

Colofon

Deze uitgave werd uitgegeven door de
Vereniging van Natuurvrienden Susteren

Tekeningen   Huib Heijnen

Tekstverwerking   Wil Schulpen

Foto's   Jan Valentijn, Posterholt pag. 9, 19, 30, 31 en 44
                              Fotoclub Echt pag. 43
                              Peter Koolen pag. 16

Corrector   Loek Storcken

Redactie   Annie Schreuders-Derks
                              Ad Feijen
                              Cor Voorter
                              Wil Schulpen

**Vereniging van Natuurvrienden
Susteren**